

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJĄ

2019 m. lapkričio 21 d. Nr. 4D-2019/1-343
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo pakartotinį X (toliau ir citatose vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau vadinama – Aplinkos ministerija, LR AM) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo 2018 m. gruodžio 28 d. skundo nagrinėjimu.

2. Pareiškėjas skunde, be kitų aplinkybių, nurodo:

2.1. „[...] Jūs, Aplinkos ministeriją įpareigojote teikti atsakymą ne vėliau kaip per 30 dienų nuo šio rašto gavimo dienos. Raštas, Jūsų, buvo Aplinkos ministerijai teiktas 2019-01-09, atsakymas gautas 2019-02-18. Tai niekaip netelpa į ne vėliau kaip 30 dienų nuo rašto gavimo, o yra apie 41 diena praėjus. [...] nenurodo rašte į kokios datos raštą ir numerį jie aplamai atsakinėja [...]“ (šių ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „[...] Jūs gerbiami Seimo kontrolieriai iš mano teikto skundo suformulavote [...] 5 klausimus Aplinkos ministerijai [...]. Aplinkos ministerija pabando atsakyti tik į pusę Jūsų pateiktų klausimų. [...] Dabar kokią man informaciją ir Jums pateikė Aplinkos ministerija. Man asmeniškai nulinę, bereikšmę, man seniai žinomą“;

2.3. „Klausiu [...], kodėl nenubaustas bendrasavininkas kuris žvejojo verslinės žvejybos įrankiais be kitų bendrasavininkų sutikimo ir leidimo ir kodėl nenubausti aplinkos apsaugos pareigūnai kurie leido tai daryti žinodami, kad teisės aktai to neleidžia?“

2.4. „Prašėte pateikti informaciją, koku teisės aktu vadovaujantis vienam iš skunde nurodytų vandens telkinio savininkų buvo išduotas leidimas žvejoti verslinės žvejybos įrankiais be kitų savininkų sutikimo. Aplinkos ministerija pasirinko poziciją neatsakyti į šį klausimą, ar pratylėti apie jį“

2.5. „Prašėte įvertinti, ar mano skunde nurodomuose teisės aktuose nėra dviprasmybių, spragų, jeigu yra – inicijuoti šių teisės aktų pakeitimus / papildymus. Vėlgi Aplinkos ministerija pasirinko poziciją neatsakyti į šį klausimą, ar pratylėti apie jį.“

3. Skunde Pareiškėjas prašo 2018 m. gruodžio 31 d. skundą ir šį skundą išnagrinėti iš esmės.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierių įstaigoje 2018 m. gruodžio 31 d. buvo gautas ir užregistruotas Pareiškėjo 2018 m. gruodžio 28 d. skundas (toliau vadinama – 2018-12-28 Skundas) dėl Aplinkos

ministerijos buvusių atsakingų pareigūnų (ministro, viceministro), Aplinkos ministerijos Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamento (*po reorganizacijos prijungtas ir veiklą tęsia Aplinkos apsaugos departamente prie Aplinkos ministerijos*) direktoriaus korupcinio arba nusikalstamo elgesio aplinkos apsaugos srityje. Seimo kontrolierius, įvertinęs Pareiškėjo 2018-12-28 Skunde nurodytas aplinkybes ir nustatęs, kad Pareiškėjas minėtame skunde skundžia civilinius teisinius santykius, korupcinę ir nusikalstamas veikas, ginčus, kylančius viešojo administravimo srityje, atsakingų pareigūnų veiksmus (neveikimą), buvusius daugiau nei prieš vienerius metus (2014, 2015 metais), vadovaudamasis Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 ir 6 punktais, pagal kuriuos Seimo kontrolierius priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, jeigu skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai ir kai padaro išvadą, kad skundą tikslinga nagrinėti kitoje institucijoje ar įstaigoje, 2019 m. sausio 9 d. raštu Nr. 4D-2018/1-1824/3D-84 „Dėl skundo ir Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo“ (toliau vadinama – 2019-01-09 Raštas) atsisakė tirti Pareiškėjo skundą, persiuntė jį nagrinėti pagal kompetenciją Aplinkos ministerijai. Pažymėtina, kad Seimo kontrolierius 2019-01-09 Raštu (Seimo kontrolieriaus 2019-01-09 Raštas Aplinkos ministerijoje gautas 2019 m. sausio 11 d.) Aplinkos ministerijos prašė suteikti Pareiškėjui informaciją, atsakant į Seimo kontrolieriaus suformuluotus klausimus, t. y.:

4.1. „paaiškinti, ar galima verslinė žvejyba privačiame vandens telkinyje be visų vandens telkinio savininkų nustatytos tokio pobūdžio veiklos tvarkos“;

4.2. „informuoti, ar asmuo norėdamas užsiimti mėgėjiška žvejyba privačiame vandens telkinyje turi gauti visų privataus vandens telkinio savininkų sutikimą; jeigu ne visų – kuo vadovaujantis taip teigiama ir kaip tuomet gali būti užtikrinamos ir ginamos kitų savininkų teisės bei teisėti interesai“;

4.3. „paaiškinti, dėl kokių priežasčių Pareiškėjas arba jo tėvai nebuvo informuoti, kada bus imami vandens telkinio mėginiai, dėl kokių priežasčių nebuvo pateikiami mėginių tyrimų rezultatai; pateikti visų atliktų vandens mėginių tyrimų rezultatus Pareiškėjui ir jo tėvams; imtis priemonių pažeidimams šalinti, jeigu tokių būtų nustatyta“;

4.4. „pateikti savo poziciją dėl skunde nurodyto aplinkos ministro teisės akto, kuriuo vadovaujantis vienam iš skunde nurodomo vandens telkinio savininkui buvo išduotas leidimas žvejoti verslinės žvejybos įrankiais be kitų savininkų sutikimo taikymo“;

4.5. „įvertinti, ar Pareiškėjo skunde nurodomuose teisės aktuose nėra dviprasmybių, spragu, jeigu yra – inicijuoti šių teisės aktų pakeitimus / papildymus.“

5. Aplinkos ministerija 2019 m. vasario 18 d. raštu Nr. (12)-D8-639 „Dėl žvejybos privačiame vandens telkinyje“ (toliau vadinama – 2019-02-18 Raštas) Pareiškėją informavo:

5.1. „Žvejybos privačiuose bei bendrąja daline valstybei ir fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiuose vidaus vandens telkiniuose tvarkos apraše, patvirtintame 2015 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. D1-502 „Dėl žvejybos privačiuose bei bendrąja daline valstybei ir fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiuose vidaus vandens telkiniuose aprašo patvirtinimo“ [galiojo nuo 2015 m. liepos 9 d. iki 2016 m. spalio 27 d.], buvo nustatyta, kad, *vandens telkiniui priklausant keliems savininkams, verslinė žvejyba leidžiama tik esant visų vandens telkinio savininkų bendram rašytiniam susitarimui. Jeigu žvejybos įrankių paskirstyti bendru rašytiniu susitarimu nepavyksta, žvejybos įrankių kiekis kiekvienam savininkui nustatomas proporcingai turimam vandens telkinio plotui.* Vieno savininko išduotas mėgėjų žvejybos leidimas galioja visame vandens telkinyje. Šis teisės aktas 2015 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. D1-700 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. birželio 25 d. įsakymo Nr. D1-502 „Dėl Žvejybos privačiuose bei bendrąja daline valstybei ir fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiuose vidaus vandens telkiniuose tvarkos aprašo patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ pripažintas netekusiu galios.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, aplinkos ministras nustato verslinės žvejybos vidaus vandenyse, išskyrus privačius vidaus vandens telkinius ir akvakultūros tvenkinius, tvarką. Privačiuose vandens telkiniuose aplinkos ministras

reglamentuoja tik verslinės žvejybos įrankius ir būdus, žvejybos laikotarpį. *Privačiuose vandens telkiniuose verslinė žvejyba galima pagal visų vandens telkinio savininkų bendrai nustatytą tvarką*“;

5.2. „Mėgėjų žvejyba privačiame vandens telkinyje galima tik esant bendraturčių susitarimui, vadovaujantis bendrosios nuosavybės teisės įgyvendinimu, nustatytu Civiliniame kodekse“;

5.3. „Aplinkos ministerijos Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamentas (toliau – MRAAD) informavo, kad <...> ežero vandens kokybės tyrimų rezultatus pateikė A (vardas, pavardė Seimo kontrolieriui žinomas), kuris iniciavo tyrimą. Nei Jūs, nei Jūsų tėvai į MRAAD dėl ežerų vandens kokybės tyrimų nesikreipėte.“

6. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, gavęs pakartotinį Pareiškėjo skundą, dėl informacijos ir ją patvirtinančių dokumentų gavimo kreipėsi į Aplinkos ministeriją.

7. Aplinkos ministerija 2019 m. birželio 17 d. raštu Nr. (12)-D8-2296 „Dėl X skundo“ (toliau vadinama – 2019-06-17 Raštas) Seimo kontrolierių informavo:

7.1. „Atsakymas į Seimo kontrolieriaus 2019-01-09 Raštu [...] persiustą Pareiškėjo [...] [2018-12-28 Skundą] užtruko dėl didelės skundo apimties (31 puslapis) ir jame nurodytų įvairių kompetencijos sričių, kurias įvertinti reikėjo įvairių specialistų nuomones. Be to, Pareiškėjui kartu buvo rengiamas atsakymas į skundą, adresuotą Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai, [...] su kito turinio klausimais [...]“;

7.2. „Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad verslinės žvejybos vidaus vandenyse, įskaitant bendrąja daline nuosavybės teise priklausančius valstybei ir ūkio subjektams vidaus vandens telkinius, išskyrus privačius vidaus vandens telkinius ir akvakultūros tvenkinius, tvarką nustato aplinkos ministras. Privačiuose vandens telkiniuose aplinkos ministras reglamentuoja tik verslinės žvejybos įrankius ir būdus, žvejybos laikotarpį. Pagal galiojantį įstatymą, *privačiuose vandens telkiniuose verslinė žvejyba galima pagal visų vandens telkinio savininkų bendrai nustatytą tvarką*“;

7.3. „Pareiškėjo 2018-12-28 Skunde painiojami verslinę žvejybą reglamentuojantys teisės aktai ir jų nuostatos.

Verslinės žvejybos Lietuvos žuvininkystės vidaus vandens telkiniuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. D1-267 „Dėl Verslinės žvejybos Lietuvos žuvininkystės vidaus vandens telkiniuose taisyklių patvirtinimo“, galiojo tik valstybiniuose vidaus vandens telkiniuose. Ši teisės aktą pakeitė aplinkos ministro 2016 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. D1-701 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. D1-267 „Dėl Verslinės žvejybos Lietuvos žuvininkystės vidaus vandens telkiniuose taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintas Verslinės žvejybos vidaus vandenyse, įskaitant bendrąja daline nuosavybės teise priklausančius valstybei ir ūkio subjektams vandens telkinius, išskyrus privačius vidaus vandens telkinius ir akvakultūros tvenkinius, tvarkos aprašas, kuriuo nustatyta verslinės žvejybos tvarka valstybiniuose ir bendrąja daline nuosavybės teise valstybei ir ūkio subjektams priklausančiuose vidaus vandens telkiniuose.

Žvejybos privačiuose bei bendrąja daline valstybei ir fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiuose vidaus vandens telkiniuose tvarkos aprašą aplinkos ministras patvirtino 2015 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. D1-502 „Dėl Žvejybos privačiuose bei bendrąja daline valstybei ir fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiuose vidaus vandens telkiniuose tvarkos aprašo patvirtinimo“. Pagal šį tvarkos aprašą, *vandens telkiniui priklausant keliems savininkams, verslinė žvejyba leidžiama tik esant visų vandens telkinio savininkų bendram rašytiniam susitarimui, kuris iš esmės turi nustatyti žvejybos įrankių kiekį, tenkantį kiekvienam savininkui*. Jeigu žvejybos įrankių paskirstyti bendru rašytiniu susitarimu nepavyksta, žvejybos įrankių kiekis kiekvienam savininkui nustatomas proporcingai turimam vandens telkinio plotui. *Vieno savininko išduotas mėgėjų žvejybos leidimas galioja visame vandens telkinyje*. Šis teisės aktas pripažintas netekusiu galios aplinkos ministro 2016 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. D1-700 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. birželio 25 d. įsakymo

Nr. D1-502 „Dėl Žvejybos privačiuose bei bendrąja daline valstybei ir fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiuose vidaus vandens telkiniuose tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Pareiškėjo 2018-12-28 Skunde minimu 2014 m. laikotarpiu galiojo Žvejybos privačiuose bei bendrąja daline valstybės ir fizinių ar juridinių asmenų nuosavybės teise priklausančiuose žuvininkystės vidaus vandens telkiniuose tvarkos aprašas, patvirtintas aplinkos ministro 2012 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. D1-771 „Dėl Žvejybos privačiuose bei bendrąja daline valstybės ir fizinių ar juridinių asmenų nuosavybės teise priklausančiuose žuvininkystės vidaus vandens telkiniuose tvarkos aprašo patvirtinimo“, kuriuo vadovaujantis *nuosavybės teise keliems savininkams arba bendrąja daline nuosavybės teise valstybei ir fiziniams ar juridiniams asmenims priklausančiame vandens telkinyje verslinė žvejyba buvo leidžiama tik esant visų savininkų bendram rašytiniam susitarimui*. Jo nesant, verslinė žvejyba leidžiama žvejybos įrankių kiekį kiekvienam savininkui nustatant proporcingai turimam vandens telkinio plotui. *Privataus vandens telkinio savininkas galėjo leisti jam nuosavybės teise priklausančiame vandens telkinyje žvejoti kitam asmeniui. Vieno savininko išduotas mėgėjų žvejybos leidimas galiojo visame vandens telkinyje*“;

7.4. „<...> ežero vandens tyrimai per 2017 m. buvo atlikti 2 kartus, 2018 m – 1 kartą. Visais atvejais tai buvo atliekama nagrinėjant šio ežero bendrasavininkio A [*vardas, pavardė Seimo kontrolieriui žinomi*] skundus dėl galimos <...> ežero taršos iš C [*vardas, pavardė Seimo kontrolieriui žinomi*]. Kadangi visais atvejais pareiškėjas buvo A, atsakymai buvo teikiami jam [...].“

„Ežerų vandens mėginių paėmimą reglamentuoja standartas ISO 5667-4:2016 „*Guidance on sampling from lakes, natural and man-made*“. Mūsų turimais duomenimis, jokie teisės aktai nereglamentuoja, kad imant privataus vandens telkimo mėginius apie tai būtų informuojami vandens telkinių savininkai“;

7.5. „Pareiškėjo 2018-12-28 Skunde nurodytas aplinkybes [2019 m. gegužės 13 d.] patikrino Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Alytaus valdybos Alytaus gyvosios gamtos apsaugos inspekcija, pažeidimų nenustatyta.“

2019 m. gegužės 15 d. patikrinimo akte (toliau vadinama – 2018-05-15 Patikrinimo aktas) nurodyta: „[...] 2019 m. gegužės 13 d. nuvykome į <...>. [...]. Apžiūrint [<...>] upelį ir pakrantes draudžiamų žvejybos įrankių nepastebėjome.

[...]. Patikrinus vandens telkinį, esantį <...> kaime ir bendra nuosavybe priklausančių X ir A, vandens užterštumo nepastebėta. Nuo kelio pusės ežero pakrantėje išpjautos nendrės, iškirsti krūmai. Užteršimo ežero pakrantės padėklais ar kitomis statybinėmis medžiagomis nenustatyta. Apžiūrėjus ežerą ir jo pakrantes žvejybos įrankių nepastebėta. Sodyboje susitikome su Pareiškėjo tėvu, kuris pakomentuoti apie vandens telkinio naudojimą atsisakė [...].“

8. Aplinkos ministerija skundo tyrimui pateikė:

8.1. Aplinkos ministerijos Pareiškėjui ir Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai adresuotą 2019 m. vasario 22 d. raštą Nr. (12)-D8-747 „Dėl privataus vandens telkinio bendraturčio teisių“ (kopija), kuriame nurodyta:

„Vadovaujantis Civilinio kodekso 4.73 str. 1 d., bendrosios dalinės nuosavybės teisė yra, kai bendrosios nuosavybės teisėje nustatytos kiekvieno savininko nuosavybės teisės dalys. Privačiuose keliems asmenims nuosavybės teise priklausančiuose vandens telkiniuose nuosavybės dalys yra nustatytos. Vadovaujantis Civilinio kodekso 4.75 str. 1 d., bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektas valdomas, juo naudojamosi ir disponuojama bendraturčių sutarimu. Kai nesusitariama, valdymo, naudojimosi ir disponavimo tvarka nustatoma teismo tvarka pagal bet kurio iš bendraturčių ieškinį. Todėl *teisė vykdyti ar organizuoti mėgėjų žvejybą, išduodant mėgėjų žvejybos leidimus, turėtų būti aptarta vandens telkinio bendraturčių sutarime*. Nesant vandens telkinio bendraturčių sutarimo, asmenys, neturintys Mėgėjų žvejybos įstatyme numatytos nemokamos žvejybos teisės, negali įgyti teisės mėgėjų žvejybai privačiuose bendrosios dalinės nuosavybės teise valdomuose vandens telkiniuose. [...]. Mėgėjų žvejybos vidaus vandenyse

taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2013 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. D1-14, neriboja leidžiamo sugauti žuvų kiekio privačiuose vandens telkiniuose. Vandens telkinio savininkas turi teisę pats nustatyti mėgėjų žvejybos metu leidžiamą sugauti žuvų kiekį jam nuosavybės teise priklausančiame vandens telkinyje, o jei vandens telkinį valdo keli savininkai – jie turėtų nustatyti leidžiamą sugauti žuvų kiekį šalių sutarimu.

[...] Žvejybos privačiuose bei bendrąja daline valstybei ir fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiuose vidaus vandens telkiniuose tvarkos aprašas, kuriame buvo nustatyta, kad vieno savininko išduotas mėgėjų žvejybos leidimas galioja visame vandens telkinyje, 2016 m. spalio 24 d. pripažintas netekusiu galios. *Įstatymuose ir kituose teisės aktuose nenustatyta prievolė asmenims išduoti leidimus žvejoti jiems nuosavybės teise priklausančiuose vandens telkiniuose.*“

„Vadovaujantis Mėgėjų žvejybos įstatymo 12 str. 2 d., draudžiama prekiauti mėgėjų žvejybos būdu sužvejotomis žuvimis ir iš jų pagamintais produktais. Atkreipiame dėmesį, kad teisės aktuose nustatyta tvarka leidžiama vykdyti verslinę žvejybą privačiuose vandens telkiniuose, kurios metu sugaunamų žuvų pardavimo kaina neribojama. [...]“;

8.2. tuomečio Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamento 2018 m. balandžio 19 d. raštą Nr. (34-1)-MRS-437 (kopija), kuriame nurodyta:

„[...] po A [*vardas pavardė Seimo kontrolieriui žinomi*] kreipimosi į LR AM Marijampolės RAAD [...] dėl galimos <...> ežero taršos, 2017-12-29 Marijampolės RAAD VAKS specialistai paėmė vandens mėginius iš <...> ežero ir sklypo, esančio <...> (sklypo unikalus Nr. <...>), priklausančio Pareiškėjui. Gavus [...] Marijampolės RAAD VAKS tyrimų rezultatų protokolus Nr. 2017-157, 2017-158 ir 2017-159, <...> ežero vandens užterštumo nenustatyta, o mėginyje Nr. 2017-157 buvo fiksuota 170 mg/l amonio azoto koncentracija. Remiantis VĮ „Registrų centras“ Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašu, minimo sklypo pagrindinė naudojimo paskirtis – žemės ūkis. Šis mėginys buvo imamas konkrečiai pareiškėjo, A, nurodytoje vietoje ir atspindi mėginio paimto nuo žemės ūkio paskirties žemės paviršiaus (ne <...> ežero) rodiklius. Minėto mėginio paėmimo vieta nuo ežero nutolusi 26 metrus ir į vandens telkinio pakrantės apsaugos juostą neįeina. Pažymėtina tai, kad minėtos taršos normatyvai nuo žemės paviršiaus nėra reglamentuojami.

Marijampolės RAAD Kalvarijos agentūroje 2018-01-10 pradėtas tyrimas sklypo taršos šaltiniui nustatyti. Patikrinimo metu apžiūrėjus <...> ežero pakrantę, taip pat sklypo dalį, kurioje nustatyta tarša, jokio akivaizdžios taršos šaltinio nerasta. Atliekant C ūkio, esančio <...>, neplaninį patikrinimą nustatyta, kad ūkininkė vykdydama ūkinę žemės ūkio veiklą Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos aprašo nuostatų nepažeidžia. Apklausiant C ir jos sutuoktinį B, jie teigė nei srutų, nei nuotekų į aplinką nepylę, laukų tręšimo darbų nevykdė. Patikrinimo metu aplinkos teršimo mėšlu ir (arba) srutomis nenustatyta.

Vykdamas gauto pranešimo tyrimą 2018-04-09 Marijampolės RAAD VAKS specialistai iš <...> ežero paėmė tris vandens mėginius, tačiau taršos normatyvų viršijimo nenustatė. 2018-04-13 Marijampolės RAAD Marijampolės agentūros pareigūnai atliko C ūkio patikrinimą. Jo metu nustatyta, kad ūkyje laikoma iki 5 SG gyvulių, mėšlas ir srutos kaupiamos už ūkinio pastato išbetonuotoje tirstojo mėšlo rietuvės aikštelėje su srutų kauptuvu. Tikrinimo metu aplinkos teršimo srutomis nenustatyta. [...]“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

9. Lietuvos Respublikos įstatymai

9.1. Civilinio kodekso:

9.1.1. 4.73 *straipsnis* – „1. Bendrosios dalinės nuosavybės teisė yra, kai bendrosios nuosavybės teisėje nustatytos kiekvieno savininko nuosavybės teisės dalys, o bendroji jungtinė nuosavybės teisė – kai nuosavybės teisės dalys nėra nustatytos“;

9.1.2. *4.75 straipsnis* – „1. Bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektas valdomas, juo naudojama ir disponuojama bendraturčių sutarimu. Kai yra nesutarimas, valdymo, naudojimosi ir disponavimo tvarka nustatoma teismo tvarka pagal bet kurio iš bendraturčių ieškinį. Kol ginčas bus išspręstas, teismas ginčo objektui gali skirti administratorių.“

9.2. *Mėgėjų žvejybos įstatymo:*

3 straipsnis – „5. Pagrindinės mėgėjų žvejybos reguliavimo priemonės yra šios: 1) draudimas žvejoti tam tikru laiku ir (arba) tam tikrose vietose; 2) leidžiamų naudoti žvejybos įrankių, jų kiekio ir žvejybos būdų bei masalų nustatymas; [...]; 5) draudžiamų gaudyti žuvų rūšių nustatymas; [...]. 6. *Mėgėjų žvejybai privačiuose žuvininkystės vandens telkiniuose Aplinkos ministerija* ar jos įgaliota institucija nustato tik šio straipsnio 5 dalies 1, 2 ir 5 punktuose nurodytas mėgėjų žvejybos reguliavimo priemones.“

9.3. *Žuvininkystės įstatymo:*

14 straipsnis – „2. Verslinės žvejybos vidaus vandenyse, įskaitant bendrąja daline nuosavybės teise priklausančius valstybei ir ūkio subjektams vidaus vandenų telkinius, išskyrus privačius vidaus vandenų telkinius ir akvakultūros tvenkinius, tvarką nustato aplinkos ministras. Privačiuose vidaus vandenų telkiniuose verslinė žvejyba leidžiama aplinkos ministro leidžiamais naudoti žvejybos įrankiais ir būdais, nedraudžiamu laiku pagal visų vandens telkinio savininkų bendrai nustatytą tvarką.“

9.4. *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo:*

9.4.1. *3 straipsnis* – „1. Dokumentas – institucijos veikloje užfiksuota informacija ar jos dalis, nepaisant jos pateikimo būdo, formos ir laikmenos, įskaitant registro duomenis, registro informaciją, registruoti pateiktus dokumentus ir (arba) jų kopijas, valstybės informacinės sistemos duomenis“;

9.4.2. *6 straipsnis* – „1. Institucija, teikdama dokumentus, vadovaujasi šiais principais: 1) dokumentų išsamumo – pareiškėjui turi būti pateikti visi pagal teisės aktus teiktini jo prašymo turinį atitinkantys dokumentai; [...];“

9.4.3. *14 straipsnis* – „1. [...] institucija nagrinėja pareiškėjo prašymą ir pareiškėjui pateikia dokumentus ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. [...]. 2. Jeigu pareiškėjas prašo pateikti didelės apimties ar specialiai adaptuotų, apdorotų ar kitaip perdirbtų dokumentų, institucijos vadovo ar jo įgalioto darbuotojo sprendimu šio straipsnio 1 dalyje nurodytas terminas gali būti pratęstas dar iki 20 darbo dienų ir ne vėliau kaip kitą darbo dieną po prašymo nagrinėjimo termino pabaigos raštu apie tai privaloma pranešti pareiškėjui ir nurodyti prašymo nagrinėjimo termino pratęsimo priežastis.“

9.5. *Seimo kontrolierių įstatymo:*

19 straipsnis – 1. Seimo kontrolierius, vykdydamas savo pareigas, turi teisę: [...] 21) netirdamas Seimo kontrolieriaus kompetencijai nepriskirto skundo iš esmės, gali teikti siūlymus ar pastabas atitinkamoms institucijoms ir įstaigoms dėl viešojo administravimo gerinimo, kad nebūtų pažeidinėjamos žmogaus teisės ir laisvės.“

9.6. *Aplinkos apsaugos valstybės kontrolės įstatymo:*

9.6.1. *12 straipsnis* – „1. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai turi šias teises ir pareigas: 1) pateikę tarnybinį pažymėjimą, netrukdomi pateikti (įeiti, įvažiuoti) į [...] privačias teritorijas ir jose esančius objektus (statinius, įrenginius, patalpas ir kt.), kitus ūkinės veiklos objektus ir tikrinti, ar juose laikomasi aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, atlikti kontrolinius pirkimus, tyrimus ir matavimus, fiksuoti patikrinimą garso ir (ar) vaizdo fiksavimo priemonėmis, [...]. 8) surašyti protokolus, aktus ir kitokius nustatytos formos dokumentus“;

9.6.2. *15 straipsnis* – „Tikrindamas fizinio asmens veiklą, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas privalo: [...] 4) atlikęs patikrinimą, jei reikia, surašyti patikrinimą įforminantį dokumentą; 5) asmens, kurio veikla tikrinama, prašymu išklausti ir, jei reikia, užrašyti jo paaiškinimus arba, jeigu jie pateikiami raštu, juos priimti ir pridėti prie patikrinimo medžiagos“;

9.6.3. *16^l straipsnis* – „2. Surašius patikrinimą įforminantį dokumentą, jo antrasis egzempliorius pasirašytinai įteikiamas patikrintam fiziniam asmeniui ar jo atstovui [...]. Kai

patikrinimą įforminantis dokumentas surašomas ne tikrinamo fizinio asmens ar juridinio asmens veiklos vietoje, kai nėra galimybės fiziniam asmeniui ar jo atstovui arba juridinio asmens atstovui pasirašytinai įteikti surašyto patikrinimą įforminančio dokumento arba kai šie asmenys atsisako jį pasirašyti, patikrinimą įforminančio dokumento antrasis egzempliorius ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo jo surašymo išsiunčiamas šiems asmenims registruotu laišku [...].“

10. Kiti teisės aktai

10.1. ***Verslinės žveijos Lietuvos žuvininkystės vidaus vandens telkiniuose taisyklių***, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. D1-267 „Dėl Verslinės žveijos Lietuvos žuvininkystės vidaus vandens telkiniuose taisyklių patvirtinimo“ (***galiojo iki 2016 m. spalio 28 d.***):

10.1.1. *1 punktas* – „Verslinės žveijos Lietuvos žuvininkystės vidaus vandens telkiniuose taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato verslinės žveijos vidaus vandens telkiniuose reglamentavimo priemonės, juridinių ir fizinių asmenų, vykdančių verslinę žveiją (toliau – Žuvų išteklių naudotojai), pareigas, leidžiamus bei draudžiamus žveijos įrankius ir būdus, verslinius žuvų dydžius, šalutinio laimikio dydžius, žveijos režimą vidaus vandens telkiniuose ir Kuršių mariose“;

10.1.2. *2 punktas* – „*Privačiuose vandens telkiniuose Taisyklės taikomos kaip numatyta Žveijos privačiuose bei bendrąja daline valstybei ir fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiuose vidaus vandens telkiniuose tvarkos apraše*, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. D1-502 „Dėl Žveijos privačiuose bei bendrąja daline valstybei ir fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiuose vidaus vandens telkiniuose tvarkos aprašo patvirtinimo.“

10.2. ***Žveijos privačiuose bei bendrąja daline valstybės ir fizinių ar juridinių asmenų nuosavybės teise priklausančiuose žuvininkystės vidaus vandens telkiniuose tvarkos aprašo***, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. D1-771 „Dėl Žveijos privačiuose bei bendrąja daline valstybės ir fizinių ar juridinių asmenų nuosavybės teise priklausančiuose žuvininkystės vidaus vandens telkiniuose tvarkos aprašo patvirtinimo“ (***galiojo iki 2015 m. liepos 9 d.***) (toliau vadinama – 2012 m. Aprašas):

10.2.1. *9 punktas* – „Jeigu vandens telkinys nuosavybės teise priklauso keliems savininkams arba bendrąja daline nuosavybes teise valstybei ir fiziniams ar juridiniams asmenims, *verslinė žveija leidžiama tik esant visų savininkų bendram rašytiniam susitarimui. Jeigu žveijos įrankių paskirstyti bendru rašytiniu susitarimu nepavyksta, žveijos įrankių kiekis kiekvienam savininkui nustatomas proporcingai turimam vandens telkinio plotui*“;

10.2.2. *18 punktas* – „Vandens telkinio savininkas jam nuosavybės teise priklausančiame vandens telkinyje išduoda mėgėjų žveijos leidimus ar suteikia nemokamą žveijos teisę. *Jeigu vandens telkinys nuosavybės teise priklauso keliems savininkams* arba bendrąja daline nuosavybes teise valstybei ir fiziniams ar juridiniams asmenims, *vieno savininko išduotas mėgėjų žveijos leidimas galioja visame vandens telkinyje*.“

10.3. ***Žveijos privačiuose bei bendrąja daline valstybei ir fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiuose vidaus vandens telkiniuose tvarkos aprašo***, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. D1-502 „Dėl žveijos privačiuose bei bendrąja daline valstybei ir fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiuose vidaus vandens telkiniuose aprašo patvirtinimo“ (***galiojo nuo 2015 m. liepos 9 d. iki 2016 m. spalio 27 d.***) (toliau vadinama – 2015 m. Aprašas):

10.3.1. *8 punktas* – „Jeigu vandens telkinys nuosavybės teise priklauso keliems savininkams, *verslinė žveija leidžiama tik esant visų vandens telkinio savininkų bendram rašytiniam susitarimui. [...]. Jeigu žveijos įrankių paskirstyti bendru rašytiniu susitarimu nepavyksta, žveijos įrankių kiekis kiekvienam savininkui nustatomas proporcingai turimam vandens telkinio plotui, apvalinant ežerinių gaudyklių skaičių į didesnę pusę*“;

10.3.2. *17 punktas* – „Vandens telkinio savininkas jam nuosavybės teise priklausančiame vandens telkinyje išduoda mėgėjų žveijos leidimus ar suteikia nemokamą žveijos teisę Lietuvos Respublikos mėgėjų žveijos įstatymo nustatyta tvarka. *Jeigu vandens telkinys nuosavybės teise*

priklauso keliems savininkams, vieno savininko išduotas mėgėjų žvejybos leidimas galioja visame vandens telkinyje. [...].“

10.4. *Verslinės žvejybos vidaus vandenyse, įskaitant bendrąja daline nuosavybės teise priklausančius valstybei ir ūkio subjektams vandens telkinius, išskyrus privačius vidaus vandenų telkinius ir akvakultūros tvenkinius, tvarkos aprašo*, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. D1-701 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gegužės 30 d. įsakymo Nr. D1-267 „Dėl Verslinės žvejybos Lietuvos žuvininkystės vidaus vandens telkiniuose taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau vadinama – 2016 m. Aprašas):

10.4.1. *1 punktas* – „Verslinės žvejybos vidaus vandenyse, įskaitant bendrąja daline nuosavybės teise priklausančius valstybei ir ūkio subjektams vandens telkinius, išskyrus privačius vidaus vandenų telkinius ir akvakultūros tvenkinius, tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato verslinės žvejybos vidaus vandens telkiniuose reglamentavimo priemonės, juridinių ir fizinių asmenų, vykdančių verslinę žvejybą (toliau – Žuvų išteklių naudotojai), pareigas, leidžiamus bei draudžiamus žvejybos įrankius ir būdus, verslinius žuvų dydžius, šalutinio laimikio dydžius, žvejybos režimą vidaus vandens telkiniuose“;

10.4.2. *15 punktas* – „Žuvų išteklių naudotojams draudžiama: 15.1. žvejoti neturint Leidimo bei Žvejybos limitų ar kvotų [...] arba juos išnaudojus [...] 15.2. gaudyti, naikinti ar žaloti žuvis, naudojant sprogstančias ar nuodingas medžiagas, elektros srovę, duriamuosius, smogiamuosius, užkabinamuosius gaudymo įrankius; 15.3. būti vandens telkinyje su Žvejybos įrankiais, kurių naudojimas tame vandens telkinyje (jo dalyje) arba tuo metu uždraustas, išskyrus Aprašo 35 punktą; 15.4. išnaudojus atitinkamos žuvų rūšies kvotą ar limitą – žvejoti tai žuvų rūšiai gaudyti naudojamais specializuotos Žvejybos įrankiais; 15.5. užtvirti Žvejybos įrankiais daugiau kaip 2/3 upės ar protakos pločio [...]. 15.6. išdėstyti Žvejybos įrankius šachmatine tvarka mažesniu kaip 1/3 ilgiausio žūklės įrankio ilgio atstumu arba arčiau kaip 100 m vienas nuo kito [...]; 15.7. žvejoti: 15.7.1. su didesniu kiekiu, kitokio tipo, akytumo ar ilgesniais įrankiais negu nurodyta Leidime; 15.7.2. traukiamaisiais tinklais, kurių jungiamosios dalies ilgis viršija trečdalį sparno ilgio; 15.7.3. tralais, poriniais traukiamaisiais tinklais bei kitais įrankiais tralavimo būdu; 15.7.4. traukiamaisiais tinklais – ilgesniais kaip 500 m; 15.7.5. traukiamaisiais tinklais ežeruose ir tvenkiniuose, išskyrus Žvejybą nuo ledo; 15.7.6 su ilgesniu kaip 10 m, aukštis iki 2 m ir kitokio akytumo, nei nurodyta Aprašo 15.8.1 papunktyje, bradiniu žuvų mailiui gaudyti, naudojant mailių Žvejybai ūdomis. [...]; 15.7.7. ūdomis, masalui naudojant varliagyvius ir sliekus; 15.7.8. seliavas žemesniais kaip 6 m ir aukštesniais kaip 20 m statomaisiais tinklaičiais; 15.8. žvejoti įrankiais, kurių akių dydis neatitinka šių išmatavimų: 15.8.1. traukiamųjų tinklų ir gaudyklių, naudojamų specializuotai Žvejybai [...].“

10.5. *Verslinės žvejybos vidaus vandens telkiniuose kontrolės vykdymo tvarkos aprašo*, patvirtinto Lietuvos respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 12 įsakymu Nr. D1-414 „Dėl verslinės žvejybos vidaus vandens telkiniuose kontrolės vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (*galiojo nuo 2006 m. rugsėjo 22 d. iki 2018 m. birželio 30 d.*):

10.5.1. *6 punktas* – „Tikrindami verslinę žvejybą, pareigūnai privalo surašyti tvarkos aprašo 1 ar 2 priede nustatytos formos patikrinimo aktą“;

10.5.2. *7 punktas* – „7. Kiekvieno su versline žvejyba susieto tikrinimo metu tikrinamas žvejybos žurnalas. [...].“;

10.5.3. *Priede Nr. 1* nustatyta, kad tikrinama: „A – žvejybos dokumentacija (tikrinama, ar žuvų išteklių naudotojas turi galiojantį žvejybos leidimą; ar žvejybai vadovaujantis asmuo žvejybos vietoje su savimi turi žvejybos žurnalą; ar žvejybai vadovaujantis asmuo žvejybos vietoje nustatyta tvarka pildo žvejybos žurnalą; ar žuvų išteklių naudotojas turi žuvų sugavimo / žvejybos įrankių limitą); B – žvejybos įrankiai; C – laimikis [...].“

10.6. *Mėgėjų žvejybos vidaus vandenyse taisyklių*, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. D1-14 „Dėl mėgėjų žvejybos vidaus vandenyse taisyklių patvirtinimo“:

17 *punktas* – „Privačiuose vandens telkiniuose žvejojama Taisyklių leidžiamais arba nustatyto metu leidžiamais naudoti žvejybos įrankiais, būdais ir masalais, neviršijant nustatyto leistino naudoti įrankių kiekio, nustatyto metu Taisyklėse nedraudžiamų gaudyti rūšių žuvis. [...]“

10.7. **Dokumentų rengimo taisyklių**, patvirtintų Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-117 „Dėl dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“:

10.7.1. 38 *punktas* – „Gauto dokumento nuorodą sudaro žodis „Į“, dokumento, į kurį atsakoma, data ir registracijos numeris, pvz.: Į 2011-07-02 Nr. 2-156. [...]“;

10.7.2. 57 *punktas* – „Siunčiamų dokumentų [...] rekvizitai yra šie: herbas arba prekių ženklas, dokumento sudarytojo pavadinimas, įstaigos duomenys, adresatas, dokumento pavadinimas (raštuose – antraštė), dokumento data, registracijos numeris, gauto dokumento nuoroda (atsakomuosiuose dokumentuose), dokumento tekstas, parašas, dokumento rengėjo nuoroda.“

Tyrimo išvados

11. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Seimo kontrolierius, įvertinęs Pareiškėjo 2018-12-28 Skunde nurodytas aplinkybes ir konstatavęs, jog Pareiškėjas 2018-12-28 Skunde skundžia civilinius teisinius santykius, korupcinę ir nusikalstamas veikas, ginčus, kylančius viešojo administravimo srityje, atsakingų pareigūnų veiksmus (neveikimą), buvusius daugiau nei prieš vienerius metus (2014, 2015 metais), vadovaudamasis Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 ir 6 punktais, pagal kuriuos, Seimo kontrolierius priima sprendimą atsakyti nagrinėti skundą, jeigu skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai ir kai padaro išvadą, kad skundą tikslinga nagrinėti kitoje institucijoje ar įstaigoje, 2019-01-09 Raštu *atsisakė tirti Pareiškėjo skundą* (pažymos 4 punktas).

Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 21 punktu, reglamentuojančiu, kad Seimo kontrolierius, vykdydamas savo pareigas, turi teisę, netirdamas Seimo kontrolieriaus kompetencijai nepriskirto skundo iš esmės, teikti siūlymus institucijoms ir įstaigoms dėl viešojo administravimo gerinimo, kad nebūtų pažeidinėjamos žmogaus teisės ir laisvės (pažymos 9.5 punktas), bei atsižvelgdamas į 2018-12-28 Skunde keliamų klausimų aktualumą Pareiškėjui, 2019-01-09 Raštu persiuntė Pareiškėjo 2018-12-28 Skundą Aplinkos ministerijai, prašydamas pateikti Pareiškėjui informaciją, atsakant į Seimo kontrolieriaus 2019-01-09 Rašte (pažymos 4.1–4.5 punktai) suformuluotus klausimus.

Atsižvelgiant į tai, kad 2019-01-09 Raštu Aplinkos ministerijos buvo prašoma atsakyti į Seimo kontrolieriaus suformuluotus klausimus, į Pareiškėjo papildomai pateiktame skunde nurodytas aplinkybes (Aplinkos ministerija neatsakė į Seimo kontrolieriaus 2019-01-19 Rašte suformuluotus klausimus (pažymos 2 punktas), Seimo kontrolierius *tyrė ir surašant šią pažymą vertino Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmus (neveikimą), teikiant informaciją Pareiškėjui, t. y. atsakant į Seimo kontrolieriaus 2019-01-09 Rašte suformuluotus klausimus.*

12. Apibendrinus skundo tyrimo metu gautą informaciją, teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 9–10 punktuose, susijusius su Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmais (neveikimu), teikiant Pareiškėjui informaciją (atsakant į Seimo kontrolieriaus suformuluotus klausimus), konstatuotina:

12.1. Seimo kontrolierius 2019-01-09 Rašte Aplinkos ministerijos prašė: „paaikškinti, ar galima verslinė žvejyba privačiame vandens telkinyje be visų vandens telkinio savininkų nustatytos tokio pobūdžio veiklos tvarkos“ (pažymos 4.1 punktas). Aplinkos ministerija, atsakydama į šį klausimą, Pareiškėją 2019-02-18 Raštu informavo:

12.1.1. 2015 m. Apraše (pažymos 10.3 punktas), kuris galiojo iki 2016 m. spalio 27 d., „buvo nustatyta, kad, vandens telkiniui priklausant keliems savininkams, verslinė žvejyba leidžiama tik esant visų vandens telkinio savininkų bendram rašytiniam susitarimui. Jeigu žvejybos įrankių paskirstyti bendru rašytiniu susitarimu nepavyksta, žvejybos įrankių kiekis kiekvienam savininkui nustatomas proporcingai turimam vandens telkinio plotui“ (pažymos 5.1 punktas);

12.1.2. vadovaudamasis Žuvininkystės įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi (pažymos 9.3 punktas) „aplinkos ministras nustato verslinės žvejybos vidaus vandenyse, išskyrus privačius vidaus vandens telkinius ir akvakultūros tvenkinius, tvarką. Privačiuose vandens telkiniuose aplinkos ministras reglamentuoja tik verslinės žvejybos įrankius ir būdus, žvejybos laikotarpį. *Privačiuose vandens telkiniuose verslinė žvejyba galima pagal visų vandens telkinio savininkų bendrai nustatytą tvarką*“ (pažymos 5.1 punktas).

Taigi, įvertinus Aplinkos ministerijos 2019-02-18 Rašte pateiktą informaciją, konstatuotina, kad Aplinkos ministerija 2019-02-18 Rašte nurodė teisės aktų nuostatas, reglamentuojančias, kad privačiuose vandens telkiniuose verslinė žvejyba galima pagal visų vandens telkinio savininkų bendrai nustatytą tvarką, tačiau aiškiai ir nedviprasmiškai neatsakė į klausimą, ar galima verslinė žvejyba privačiame vandens telkinyje, jeigu vandens telkinio savininkai nėra nustatę bendros tvarkos;

12.2. Seimo kontrolierius 2019-01-09 Rašte Aplinkos ministerijos prašė: „informuoti, ar asmuo norėdamas užsiimti mėgėjiška žvejyba privačiame vandens telkinyje turi gauti visų privataus vandens telkinio savininkų sutikimą; jeigu ne visų – kuo vadovaujantis taip teigiama ir kaip tuomet gali būti užtikrinamos ir ginamos kitų savininkų teisės bei teisėti interesai“ (pažymos 4.2 punktas). Aplinkos ministerija, atsakydama į šį klausimą Pareiškėją 2019-02-18 Raštu informavo:

12.2.1. 2015 m. Apraše (pažymos 10.3 punktas), kuris galiojo iki 2016 m. spalio 27 d., buvo nustatyta, kad „vieno savininko išduotas mėgėjų žvejybos leidimas galioja visame vandens telkinyje“ (pažymos 5.1 punktas);

12.2.2. mėgėjų žvejyba privačiame vandens telkinyje galima tik esant bendraturčių susitarimui, vadovaujantis bendrosios nuosavybės teisės įgyvendinimu, nustatytu Civiliniame kodekse (pažymos 5.2 punktas).

Taigi, įvertinus Aplinkos ministerijos 2019-02-18 Rašte pateiktą informaciją, konstatuotina, kad Aplinkos ministerija 2019-02-18 Raštu Pareiškėją informavo, jog pagal tvarką, galiojusią iki 2016 m. spalio 27 d., vieno savininko išduotas mėgėjų žvejybos leidimas galiojo visame vandens telkinyje, kad mėgėjų žvejyba privačiame vandens telkinyje galima tik esant bendraturčių susitarimui, vadovaujantis bendrosios nuosavybės teisės įgyvendinimu, nustatytu Civiliniame kodekse, tačiau iš Aplinkos ministerijos pateiktos informacijos nėra aišku, ar, nesant privataus telkinio savininkų susitarimo, tretieji asmenys turi teisę vykdyti mėgėjų žvejybą privačiame vandens telkinyje.

Pažymėtina, kad Aplinkos ministerija išsamią informaciją apie mėgėjišką žvejybą privačiame vandens telkinyje Pareiškėjui pateikė 2019 m. vasario 22 d. raštu Nr. (12)-D8-747 „Dėl privataus vandens telkinio bendraturčio teisių“ (adresuotas Pareiškėjui ir Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai), nurodydama, jog „[...] nesant vandens telkinio bendraturčių sutarimo, asmenys, neturintys Mėgėjų žvejybos įstatyme numatytos nemokamos žvejybos teisės, negali įgyti teisės mėgėjų žvejybai privačiuose bendrosios dalinės nuosavybės teise valdomuose vandens telkiniuose“ (pažymos 8.1 punktas);

12.3. Seimo kontrolierius 2019-01-09 Rašte Aplinkos ministerijos prašė: „paaiškinti, dėl kokių priežasčių Pareiškėjas arba jo tėvai nebuvo informuoti, kada bus imami vandens telkinio mėginiai, dėl kokių priežasčių nebuvo pateikiami mėginių tyrimų rezultatai; pateikti visų atliktų vandens mėginių tyrimų rezultatus Pareiškėjui ir jo tėvams; imtis priemonių pažeidimams šalinti, jeigu tokių būtų nustatyta“ (pažymos 4.3 punktas). Aplinkos ministerija, atsakydama į šį klausimą, Pareiškėją 2019-02-18 Raštu informavo: <...> ežero vandens kokybės tyrimų rezultatus pateikė A (pavardė, vardas Seimo kontrolieriui žinomi), nes jis iniciavo tyrimą, o Pareiškėjas (jo tėvai) į tuometį Marijampolės RAAD dėl ežerų vandens kokybės tyrimų nesikreipė (pažymos 5.3 punktas).

Taigi, įvertinus Aplinkos ministerijos 2019-02-18 Rašte pateiktą informaciją, konstatuotina, kad Aplinkos ministerija nurodė tik priežastį, dėl kurios <...> ežero vandens kokybės tyrimų rezultatai nebuvo pateikti Pareiškėjui ir (arba) jo tėvams, tačiau pateikiamos informacijos nepagrindė konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, t. y. nenurodė teisės aktų nuostatų, kuriomis vadovaujantis Pareiškėjas (jo tėvai) neturėjo būti informuoti apie atliktų patikrinimų bei apie <...> ežero vandens tyrimų rezultatus. Kadangi 2019-02-18 Rašte nebuvo nurodyta, kad Pareiškėjui (jo

tėvams) yra pateikiami atlikti <...> ežero vandens kokybės tyrimų rezultatai, darytina išvada, jog Aplinkos ministerija nepateikė Pareiškėjui (jo tėvams) atliktų patikrinimų bei <...> ežero vandens kokybės tyrimų rezultatų (neįpareigojo atsakingos institucijos juos pateikti), nors to buvo prašoma Seimo kontrolieriaus 2019-01-09 Rašte, bei nurodė priežasčių (pagrindžiant konkrečiomis teisės aktų nuostatomis), kodėl tai atsisakoma padaryti.

Pažymėtina ir tai, kad Aplinkos ministerija, teikdama informaciją dėl pakartotiniame Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių, nesiėmė veiksmų, kad Pareiškėjui (jo tėvams) būtų pateikti patikrinimų bei <...> ežero vandens kokybės tyrimų rezultatai, o tik suteikė informaciją, kiek kartų 2017–2018 metais buvo atlikta patikrinimų bei <...> ežero vandens tyrimų (pažymos 7.4 punktas).

Pažymėtina, jog pakartotinio Pareiškėjo skundo tyrimo metu Aplinkos ministerija nurodė, kad: <...> ežero vandens tyrimai per 2017 m. buvo atlikti 2 kartus, 2018 m. – 1 kartą (pažymos 7.4 punktas); patikrinimai dėl <...> ežero taršos 2017 m. gruodžio 29 d. ir 2018 m. balandžio 9 d. atlikti gavus pranešimus (pažymos 8.2 punktas); 2017 m. gruodžio 29 d. ir 2018 m. balandžio 9 d. tikrinimų metu tuometės Marijampolės RAAD pareigūnai paėmė mėginius iš Pareiškėjui nuosavybės teise priklausančio žemės sklypo (unikalus Nr. <...>); atliko C ūkio, esančio <...>, patikrinimus (pažymos 8.2 punktas).

Aplinkos apsaugos valstybės kontrolės įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 4 punkte reglamentuojama, kad, tikrindamas fizinio asmens veiklą, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas privalo atlikęs patikrinimą, jei reikia, surašyti patikrinimą įforminantį dokumentą (pažymos 9.6.2 papunktis). Pagal minėto įstatymo 16¹ straipsnio 2 dalį, surašius patikrinimą įforminantį dokumentą, jo antrasis egzempliorius pasirašytinai įteikiamas patikrintam fiziniam asmeniui ar jo atstovui, o jeigu patikrinimą įforminantis dokumentas surašomas ne tikrinamo fizinio asmens tikrintos veiklos vietoje, patikrinimą įforminančio dokumento antrasis egzempliorius ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo jo surašymo išsiunčiamas šiems asmenims registruotu laišku (pažymos 9.6.3 papunktis).

Taigi, atsižvelgiant į tai, kad C ūkio patikrinimai, <...> ežero vandens tyrimai buvo atliekami gavus pranešimus, tuomečiai Marijampolės RAAD pareigūnai atlikę patikrinimus ir surašę patikrinimą įforminančius dokumentus, jo antrą egzempliorių, vadovaujantis pirmiau minėtomis Aplinkos apsaugos valstybės kontrolės įstatymo nuostatomis, turėjo pateikti asmenims, kurių veikla buvo tikrinama;

12.4. Seimo kontrolierius 2019-01-09 Rašte Aplinkos ministerijos prašė: „pateikti savo poziciją dėl skunde nurodyto Aplinkos ministro teisės akto, kuriuo vadovaujantis vienam iš skunde nurodomo vandens telkinio savininkui buvo išduotas leidimas žvejoti verslinės žvejybos įrankiais be kitų savininkų sutikimo taikymo“ (pažymos 4.4 punktas); „įvertini, ar Pareiškėjo skunde nurodomuose teisės aktuose nėra dviprasmybių, spragų, jeigu yra – inicijuoti šių teisės aktų pakeitimus / papildymus“ (pažymos 4.5 punktas).

Pažymėtina, kad Aplinkos ministerija informacijos, atsakant į Seimo kontrolieriaus 2019-01-09 Rašte suformuluotus pirmiau minėtus klausimus, nepateikė;

12.5. Seimo kontrolieriaus prašymu 2019 m. gegužės 13 d. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Alytaus valdybos Alytaus gyvosios gamtos apsaugos inspekcija nuvyko į <...>, ir patikrino: <...> upelį ir jo pakrantes. Patikrinimo metu draudžiamų žvejybos įrankių nepastebėta; „[...] vandens telkinį, esantį <...> kaime ir bendra nuosavybe priklausančią X ir A, vandens užterštumo nepastebėta. Nuo kelio pusės ežero pakrantėje išpjautos nendrės, iškirsti krūmai. Užteršimo ežero pakrantės padėklais ar kitomis statybinėmis medžiagomis nenustatyta. Apžiūrėjus ežerą ir jo pakrantes žvejybos įrankių nepastebėta. [...]“;

12.6. Pagal Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 14 straipsnio 1 dalies nuostatas, institucija nagrinėja pareiškėjo prašymą ir pareiškėjui pateikia dokumentus (informaciją) ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos (pažymos 9.4.3 papunktis). Vadovaujantis minėto įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, jeigu pareiškėjas prašo pateikti didelės apimties ar specialiai adaptuotų, apdorotų ar kitaip perdirtų dokumentų, institucijos vadovo ar jo įgalioto darbuotojo sprendimu šio straipsnio 1 dalyje nurodytas terminas gali būti pratęstas dar iki 20 darbo dienų ir ne vėliau kaip kitą darbo dieną po

prašymo nagrinėjimo termino pabaigos raštu apie tai privaloma pranešti pareiškėjui ir nurodyti prašymo nagrinėjimo termino pratęsimo priežastis (pažymos 9.4.3 papunktis).

Atsižvelgiant į tai, kad Seimo kontrolieriaus 2019-01-09 Raštas, kuriuo Aplinkos ministerijai buvo persiūstas Pareiškėjo 2018-12-28 Skundas, Aplinkos ministerijai pateiktas 2019 m. sausio 11 d. (pažymos 4, 5 punktai), darytina išvada, kad Aplinkos ministerija, pateikdama informaciją Pareiškėjui 2019-02-28 Raštu, pažeidė Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatytą 20 darbo dienų terminą. Pažymėtina ir tai, kad Pareiškėjo pakartotinio skundo tyrimo metu Seimo kontrolieriui nebuvo suteikta informacija, jog Aplinkos ministerija informavo Pareiškėją apie 2018-12-28 Skundo nagrinėjimo termino pratęsimą, todėl darytina išvada, kad Aplinkos ministerija teikdama informaciją Pareiškėjui nesivadovavo ir Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 14 straipsnio 2 dalies nuostatomis;

12.7. Dokumentų rengimo taisyklių 57 punkte nustatyti institucijų siunčiamų dokumentų rekvizitai, vienas iš jų – gauto dokumento nuoroda (atsakomuosiuose dokumentuose). Pagal minėtų Taisyklių 38 punktą, gauto dokumento nuorodą sudaro žodis „I“, dokumento, į kurį atsakoma, data ir registracijos numeris (pažymos 10.7.1, 10.7.2 papunkčiai).

Įvertinus Aplinkos ministerijos 2019-02-28 Raštą nustatyta, kad minėtame rašte Aplinkos ministerija nenurodė, į kokį Pareiškėjo kreipimąsi atsako, todėl darytina išvada, kad Aplinkos ministerija rengdama 2019-02-28 Raštą nesivadovavo Dokumentų rengimo taisyklių 57 punkte nustatytais reikalavimais.

13. Atsižvelgiant į tai, kad Aplinkos ministerija:

13.1. teikdama informaciją Pareiškėjui (atsakydama į Seimo kontrolieriaus suformuluotus klausimus) nesivadovavo Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintu dokumentų (informacijos) teikimo išsamumo principu, nustatančiu, jog pareiškėjui turi būti pateikti visi pagal teisės aktus teiktini jo prašymo turinį atitinkantys dokumentai (informacija) (pažymos 9.4.2 papunktis, 12.2–12.4 punktai);

13.2. atsakymą Pareiškėjui pateikė pažeidžiant Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą 20 darbo dienų dokumentų (informacijos) teikimo terminą (pažymos 9.4.3 papunktis, 12.7 punktas);

13.3. Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka neinformavo Pareiškėjo apie jo 2018-12-28 Skundo nagrinėjimo termino pratęsimą (pažymos 9.4.3 papunktis, 12.7 punktas);

13.4. teikdama atsakymą nesilaikė Dokumentų rengimo taisyklių 38, 57 punktų reikalavimų, nes 2019-02-28 Rašte nenurodė, į kokį Pareiškėjo kreipimąsi atsako (pažymos 10.6.1, 10.6.2 papunkčiai, 12.8 punktas),

skundas dėl Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) teikiant informaciją (atsakant į Seimo kontrolieriaus suformuluotus klausimus) Pareiškėjui, pripažintinas pagrįstu.

14. Pareiškėjui paaiškintina, kad:

14.1. teisės aktai, t. y. 2012 m. Aprašas, 2015 m. Aprašas, reglamentavę žvejybą privačiuose vandens telkiniuose atitinkamai negalioja nuo 2015 m. liepos 9 d. ir nuo 2016 m. spalio 27 d. (pažymos 10.2, 10.3 punktai);

14.2. vadovaudamasis šiuo metu galiojančia Žuvininkystės įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, aplinkos ministras nustato *verslinės žvejybos vidaus vandenyse tvarką, o privačiuose vandens telkiniuose aplinkos ministras reglamentuoja tik verslinės žvejybos įrankius ir būdus, žvejybos laikotarpi.* Privačiuose vandens telkiniuose verslinė žvejyba galima pagal visų vandens telkinio savininkų bendrai nustatytą tvarką (pažymos 9.3 punktas);

14.3. šiuo metu galiojantis 2016 m. Aprašas reglamentuoja verslinę žvejybą vidaus vandenyse, įskaitant bendrąja daline nuosavybės teise priklausančius valstybei ir ūkio subjektams vandens telkinius, tačiau minėto 2016 m. Aprašo nuostatos nėra taikomos privatiems vandens telkiniams (pažymos 10.4.1 papunktis);

14.4 pareigūnas, tikrinantis verslinę žvejybą, vadovaujantis Verslinės žvejybos vidaus vandens telkiniuose kontrolės vykdymo tvarkos aprašo 6, 7 punktais (galiojo nuo 2006 m. rugsėjo 22 d. iki 2018 m. birželio 30 d.), tikrindavo, ar žuvų išteklių naudotojas turi galiojančią žvejybos leidimą; ar žvejybai vadovaujantis asmuo žvejybos vietoje su savimi turi žvejybos žurnalą; ar žvejybai vadovaujantis asmuo žvejybos vietoje nustatyta tvarka pildo žvejybos žurnalą; ar žuvų išteklių naudotojas turi žuvų sugavimo / žvejybos įrankių limitą ir kt., tačiau minėtas teisės aktas neįpareigojo pareigūno tikrinti, ar verslinę žvejybą vykdančias asmuo turi bendraturčio susitarimą dėl verslinės žvejybos privačiame vandens telkinyje (pažymos 10.5 punktas);

14.5. 2016 m. Aprašo 15 punkte (pažymos 10.4.2 papunktis) nustatyti draudimai žuvų išteklių naudotojams, pvz.: draudžiama žvejoti neturint leidimo bei žvejybos limitų kvotų; gaudyti, naikinti ar žaloti žuvis, naudojant sprogstančias ar nuodingas medžiagas, elektros srovę, duriamuosius, smogiamuosius, užkabinamuosius gaudymo įrankius ir kt. Tačiau Aprašo 15 punkte nenustatyta draudimo privataus vandens telkinio vienam iš bendraturčių vykdyti verslinę žvejybą privačiame vandens telkinyje, jeigu privataus telkinio bendraturčiai nėra nustatę tvarkos. Pažymėtina, kad, bendraturčiams nenustačius verslinės (mėgėjiškos) žvejybos tvarkos privačiame vandens telkinyje bendru sutarimu, šis klausimas turėtų būti sprendžiamas vadovaujantis Civilinio kodekso 4.75 straipsnio 1 dalies nuostatomis, nustatančiomis, kad bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektas valdomas, juo naudojama ir disponuojama bendraturčių sutarimu; kai yra nesutarimas, valdymo, naudojimosi ir disponavimo tvarka nustatoma teismo tvarka pagal bet kurio iš bendraturčių ieškinį. Kol ginčas bus išspręstas, teismas ginčo objektui gali skirti administratorių (pažymos 9.1.2 papunktis).

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

15. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundą dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) teikiant Pareiškėjui informaciją (atsakant į Seimo kontrolieriaus suformuluotus klausimus) pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

16. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui Kęstučiui Mažeikai:

16.1. atkreipti dėmesį į tai, kad Pareiškėjo 2018-12-28 Skundas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje išnagrinėtas pažeidžiant Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 14 straipsnio 1 dalies, Dokumentų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-117 „Dėl dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“, 57 punkto nuostatas, bei imtis veiksmų, kad ateityje minėti pažeidimai nepasikartotų;

16.2. atkreipti dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos pareigūnai, gavę Pareiškėjo 2018-12-28 Skundą, nesivadovavo Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintu dokumentų (informacijos) teikimo išsamumo principu, nes nesuteikė Pareiškėjui išsamios informacijos, atsakant į Seimo kontrolieriaus suformuluotus klausimus, bei imtis veiksmų, kad ateityje minėti pažeidimai nepasikartotų;

16.3. patikrinti (pavesti atsakingai institucijai tai atlikti), ar Pareiškėjui, jo tėvams (atsižvelgiant į tai, kurio fizinio asmens veikla buvo tikrinama) tuometės Marijampolės RAAD pareigūnai, atlikus patikrinimus 2017–2018 metais, pateikė patikrinimus įforminančių dokumentų kopijas bei informaciją apie <...> ežero vandens tyrimų rezultatus; jeigu taip, kada (Seimo

kontrolieriui pateikti informaciją patvirtinančių dokumentų kopijas); jeigu ne, imtis veiksmų, kad Pareiškėjui, jo tėvams minėtų dokumentų kopijos būtų pateiktos.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume informuoti **Pareiškėją ir Seimo kontrolierių** (Seimo kontrolieriui pateikti **informaciją pagrindžiančius dokumentus**).

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas